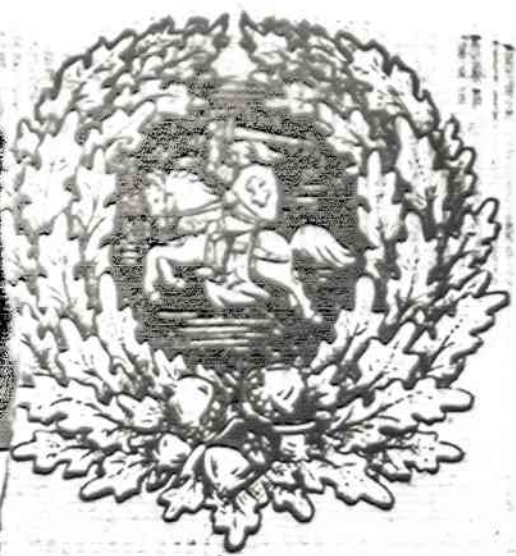

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

OL. LXV

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Pirmdienis Monday, March 26, 1979

Nr. 70

IRANE KURDAI ATSAUKĖ FORTO APGULĄ

TUKSTANČIAI BĖGA NUO PAKILUSIŲ ILLINOIS UPIŲ

STAIGIAI PAKILĖS VANDUO DARO MILIJONINIUS NUOSTOLIUS

SPRINGFIELD, Ill. — Lietus, perkūnija ir staigiai pakilęs vanduo išvijo iš namų tūkstančius pietų Illinois gyventojų. Jau ketvirtadienį buvo įspėti fermeriai, turintieji ūkius Peoria upės pakraščiuose. Vieni paklausė ir bandė gelbėti vertingesnius daiktus, išveždami juos į aukštesnes laukų vietas. Blogiau pasielgė tie, kurie įspėjimu nepatikėjo. Įtaisytos užtvankos upių vandenį sulaukė nepajėgę, suplėšė ir vanduo užtvindė didžiausius žemės plotus. Okininkai sėpė išvairių galvijus į aukštesnes vietas, bet patiems ūkiams padaryti dideli nuostoliai. Blogiausia, kad sugadinti visi elektros įrenginiai pienui šaldyti ir net karvėms melžti.

Upių vanduo jau buvo pakilęs, bet smarkus lietus upes dar labiau patvindė ir nuo penktadienio popietės jau buvo nesuvaldomas. Labai nukentėjo keliai, vedantieji į ūkius.

PRAGYVENIMAS PABRANGO 1.5%

Oficialios statistikos rodo, kad pragyvenimas pabrango 1.5%. Ši kartą maisto gamintojai nurodo, kad degalų ir įvairios alyvos pabrangimas netiesiogiai pakėlė mėsos, ir pieno produktų kainas. Žymiai pabrango ir pervežimas. Dalimi prisidėjo ir didesnis atlyginimas už darbą ir pašarui reikalingus produktus.

BRANGI ARTIMŲJŲ RYTŲ TAIKA

Prezidentas Carteris, grįžęs iš Egipto, tuojau įsakė sumažinti visą eilę valdžios darbų. Darbininkai dar neatleisti, bet jau įsakyta ruošti kitas programas. Buvo planuota išleisti stambias sumas keliams taisyti, tiltams statyti ir taisyti ir upėms valyti, bet prezidentas įsakė kelias šių darbų programas sustabdyti. Didesnės pinigų sumos teks duoti Izraeliui ir Egiptui.

Jeigu būtų tekę siusti Amerikos karių į Artimuosius Rytus, tai viskas būtų žymiai daugiau kainavę. Specialistai apskaičiavo, kad teks išmokėti mažiausia penkis milijonus dolerių, bet prezidentas mano, kad sumos bus didesnės. Karių siuntimas būtų žymiai brangesnis.

— Chicago bankininkai planuoja savo bankų skyrius atidaryti Floridoje. Daugelis jų klientų ten išvažiuo.

KALENDORĖLIS

Kovo 26: Teklė, Kasijonas, Gėla, Gėlė, Vygtantas, Dorulis.

Saulė teka 6:01, leidžiasi 6:50. Oras vėsus, lietus.

Chicago kunigų sąjunga siekia pakeisti Cody

Chicago kunigų sąjungos (Association of Chicago's Priests) atstovai iš naujo vyksta į Romą prašyti Vatikano, kad pakeistų dabartinį arkivyskupą — John Cardinal Cody, kadangi Chicago arkidiecezija esanti reikalinga kitokios vadovybės, negu turi dabar.

Apie 200 tai ACP sąjungai priklausančių kunigų, uždaromis durimis lemiančia balsų dauguma užstojo savo pirmininką ir valdybą, kurie jau per 9 mėnesius diplomatiškai patylomis veikia Vatikane, kad baigtų arbitrinį kardinolo Cody autoritetą praktikuojant.

Admirolui pavedė sutvarkyti

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Carteris, negalėdamas rasti žmogaus General Service Administration, paskyrė savo draugą, admirolą Robert Freeman. Paašikėjo, kad toje administracijoje tarnautojai ir viršininkai vogė ir nešė, kiek tik pajėgė. Blogiausia, kad buvęs viršininkas A. Solomon nepajėgė įvesti tvarkos. Prezidentas mano, kad admirolas bus griežtesnis ir neleis per akis vogti.

Namų stogai parodo sniego padarytą žalą

CHICAGO. — Sniegui pagaliau baigiant nuo stogų nutirpti, važinėjantieji CTA iškeltais (L) traukiniais turi progos matyti praėjusio šalčio žiemos padarinius senesnių, mažesnių ir silpnesnių namų stogams.

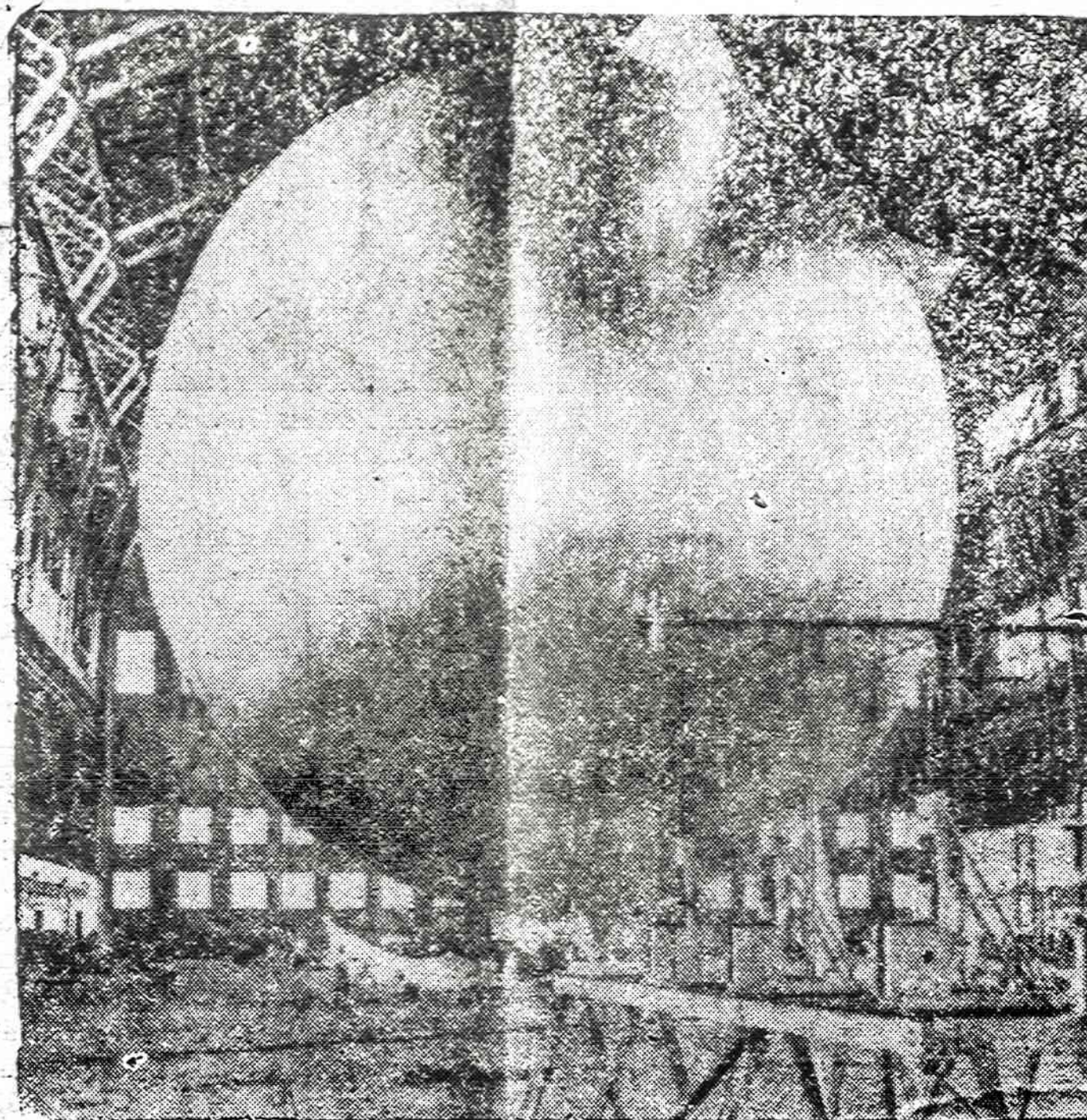
Miesto statybos komisionierius Joseph Fitzgerald pasakė, jog Chicagoje 140 pirmųjų pastatų — industrijos struktūrų, gyvenamųjų namų ir apartamentų — struktūros atžvilgiu pasirodė arba visiškai arba iš dalies netikė. Nuo sniego lūžo ar visiškai sulūžo tarp 700 ir 800 namų garažų ir kitų antraeilių pastatų stogai. Neretai buvo sužaloti garažuose pastatyti automobiliai.

Illinois apdraudos kompanijų informacijos skyriaus pranešimu, praėjusi žiema Illinoisui pridėre virš \$100 milijonų nuostolių. Prie to dar reikėtų pridėti vandens ir potvynių daromus nuostolius.

— Prezidentas Carteris, siekdamas taikos Artimuose Rytuose, pradėjo svarstyti išvietintų palestiniečių problemą.

— Įtariama, kad pinigai už sniego išvežimą buvo mokomi bendrovėms, kurios sniego nevežė ir kurių visai nėra.

— Paryžiaus policija turėjo daug darbo, kol suvaldė 70 triukšmavusių strelkininkų.

New Jersey valstijoje statomos naujos susisiekimo priemonės

PABALTIEČIŲ DELEGACIJA PRIIMTA VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

(TELEFONINIS PRANEŠIMAS IS WASHINGTONO)

Praeitą penktadienį, kovo 23 d., Valstybės sekretorius Europos reikalams p. Robert L. Barry priėmė Bendrojo Amerikos Pabaltiečių Komiteto delegaciją. Be Valstybės sekretoriaus, pokalbyje, kuris užtruko virš dviejų valandų, dalyvavo dar kiti devyni pareigūnai iš įvairių Valstybės Departamento skyrių ir kitų žinybų.

Kraštus atstovavo: Amerikos Estų Tautinės Tarybos pirm. Juhan Simonson, Amerikos Latvių Tarybos pirm. Janis Riekstis su savo nuolatiniais pavaduotojais Bendrame Amerikos Pabaltiečių Komitete, lietuvių atstovais buvo Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. Kazys Šidlauskas ir ALTos garbės pirm. dr. Kazys Bobelis, neseniai išrinktas Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininku.

Po Valstybės sekretoriaus ir Pabaltiečių delegacijos vadovų įžanginių pareiškimų, buvo gana nuoduomai diskutuojama visa eilė Amerikos pabaltiečių rūpimų klausimų. Trumpą įvadą į kiekvieną diskutuojamą klausimą padarė atskiras Pabaltiečių delegacijos narys pagal iš anksto sutartą pasi-

skirstymą. Pokalbyje buvo diskutuojamos šios problemos:

JAV nusistatymas nepripažinti Baltijos valstybių aneksijos;

Baltijos valstybių atstovybių finansinė padėtis;

Baltijos valstybių diplomatinio atstovavimo pratęsimas;

Žmogaus teisių ir disidentų Baltijos valstybėse klausimai;

1980 metų Madrido konferencijos perspektyvos;

1980 m. Olimpiados dalis, vykstanti Estijoje;

JAV ir Sov. Sąjungos prekybos ryšiai bei Radio Free Europe ir Radio Liberty reikšmė pabaltiečiams.

Smulkesnės žinios apie pokalbių eigą bus spaudai vėliau pateiktos. (ALT Informacija)

Nuteisti 3 kubiečiai teroristai

WASHINGTON, D.C. — Federalinis teisėjas pripažino kaltais tris Kubos tremtinis, dalyvavusius Čilės ambasadoriaus Letellier nužudyme. Kubos tremtiniai, gavę instrukcijas iš dabartinės Čilės vyriausybės agentų, pristatė galingą bombą prie stovėjusio automobilio. Kai Letellier sėdėjo į savo mašiną, tai bomba sprogo ir užmušė buvusį ambasadorių.

— Amerikos teismai išaiškino Watergate bylą ir apkaltino prezidentą, bet įtakai prisipažįsta, kad jų Watergate bylos jie nepajėgia išaiškinti.

Kiniečiai bėga

PEKINAS, Kinija. — Dabartinė Kinijos vyriausybė naudoja visas sovietinio komunizmo priemones žmonių gyvenimui pagerinti, bet nieko nepasiekė. Jie naudojo dar griežtesnius būdus darbui suvalstybintose farmose ir dirbtuvėse, bet rezultatai tie patys.

Jie pripažįsta, kad tokios formos nesuradę. Jie nežino kas daryti su pačiu naujausiu komunistinės sistemos plyšiu. Žmonės tūkstančiais bėga iš vienos provincijos į kitą. Jie ieško, kur gali daugiau uždirbti ir geriau pasimaitinti. Bado ir nepritekiausios komunistinė Kinijos sistema nepajėgia panaikinti.

JERUZALĖJE SUŽEIDĖ 16

JERUZALĖ, Izraelis. — Premjeras Begin, gavęs parlamento daugumos leidimą pasirašyti taiką su Egiptu, bet praėjusį penktadienį, jam išskrendant į Washingtoną, Jeruzalėje sprogo galinga bomba, sužeidama 16 žmonių.

— A&P bendrovė planuoja Chicagoje uždaryti 14 krautuvų. Kai kuriuose rajonuose žiauriai vagia prekes.

Dr. Kazys Bobelis

KURDAI TARĖSI SU VALDŽIOS IR MULOS CHOMEINI ATSTOVU

LEIDO KURDAMS TVARKYTI SAVO REIKALUS

TEHERANAS, Iranas. — Šeštadienio rytą oficialus valdžios pranešimas sako, kad kurdai baigė ištisos savaitės Sunandai forto apgulą. Irano valdžios atstovas pradžioje neleisti partizanams kisti į kurdų apgyventas sritis ir leido patiems kurdams tvarkyti savo provincijos reikalus.

Irano valdžios ir kurdų vadovybės pasitarimai tęsėsi 48 valandas. Sunandai provincijos sostinė ir garnizonas pradžioje neliesti kurdų, neatimti iš jų ginklų, nesikišti į kurdų tikybinių gyvenimų ir niekad nesiusti partizanų į šiaurės vakarų Iraną. Pasitarimų metu kurdai kelis kartus priminė, kad jie prisiekė ištikimybę šachui ir Iranui. Kurdai mielu noru bendradarbiaus su Irano kariuomene, bet jie nenori, kad mulos Chomeinio vadovaujami "revoliuciniai partizanai" kijos įžengtų į kurdų apgyventas sritis. Prieš dešimt dienų kurdai nušovė 36 "revoliucinius partizanus", kai jie prasiveržė į Sunandai provinciją ir norėjo pasiekti apgultą miestą.

Garnizono kareiviai buvo pamėgę nelaisvėn 6 kurdus. Pasirašius susitarimą ir nuėmus apgulą, kurdai karių neėmė nelaisvėn. Juos nuveždavo prie kareivinių ir paleisdavo.

Kurdų maistas prieš partizanų gerokai sustiprino premjero Bazargano vyriausybę. Chomeini toujau įsakė sustabdyti karo teismus ir nežudyti karininkų. Oficialiai jau sušaudyti 72 karininkai ir buvę aukšti valstybės pareigūnai. Kovų metu nužudyti keli simtai šacho patarėjų ir buvusios valdžios atstovų. Jie buvo nušauti vietoje, nustačius jų asmens tapatybę. Taip sušaudyti buvo užrašyti žuvusiais kovų metu.

Kurdai pirmieji rimtai pasipriešino "revoliuciniui partizanui" savavalei ir pastojai jiems keliai į visą kurdų apgyventą sritį. Mula Chomeini, patyręs apie užmuštus savo bendradarbius, pasiryžusius apvalyti visą provinciją, tuoj pakeitė savo planus. Jis sustabdė karininkų "teismus", jų šaudymą ir priėmė premjero Bazargano poziciją. Jis sutiko suimti premjerui Hoveida samdyti advokatą, tuo tarpu kai kiti "teistieji" neturėjo teisės gintis ir gauti advokatus.

Kurdai pradžioje respektuoti Sunandai garnizoną, bet jie nenori, kad didesni kariuomenės daliniai veržtųsi į minėtą provinciją. Garnizonas gali saugoti valstybės sienas, bet neturi kisti į kurdų apgyventas sritis. Pasienį saugojantieji kariai pradžioje leisti kurdams susižinoti su Irako kurdais.

Bazargano vyriausybė patvirtino kariuomenės vado, nenorėjusio žygiuoti į kurdų sritį, pasirašytas paliaubas. Įsakyta liepti kariams užkurti visą kurdų apgyventą sritį, o karo vadus

TIKRINA SNIEGO VEŽIMO SUKČIAVIMUS

CHICAGO, Ill. — Chicago miesto savivaldybės paskirti auditoriai tikrina galimus sukčiavimus sniegui pervežti. Turint galvoje, kad dabar eina aštrios politinės kovos, kaltinimai labai greitai auga. Praeitą savaitę buvo skelbiama, kad sukčiavimas galėjo pasiekti iki 100,000 dolerių, o šeštadienį patys politikai tvirtina, kad sukčiavimas galėjo pasiekti iki 450,000 dolerių. Šeštadienį, laiką ir liudininkus tikrina patyrę revizoriai. Be to, Jane Byrne tvirtina, kad ji, jei bus išrinkta mero pareigoms, įsakys dar kartą patikrinti visas sąskaitas.

Mirusiųjų laidojimai pelnagaudžių rankose

WASHINGTON. — Federal Trade Commission (FTC) — federalinė verslų komisija, įsitikinusi, kad mirusiųjų palaidojimo išlaidos daugeliui yra neapmokamos didelės, praėjusį penktadienį nusprendė kai kurias mirusiųjų laidojimo praktikas uždrausti kaip visiškai nereikalingas, o praktikuojamas vien tik pelnui padidinti.

FTC pirmininkas Michael Perschuk sako, jog eilinio žmogaus gyvenime nėra kito tiek skaudaus pergyvenimo, kaip kada reikia nupirkti artimiausio žmogaus palaidojimui karstą ir susitarti su laidojimo direktoriumi. Susitarimas su skausmo prislegtu ir dėl to nuolaidžių klientu nėra normali komercinė transakcija ir dėl to palanki komercinei eksploatacijai, pažymėjo Perschuk. Pašarvojimas ir palaidojimas vidutiniškai kainuoja virš \$2,000. Tai yra trečias iš eilės stambiausias sumokėjimas žmogaus gyvenime — namo įsigijimas, automobilio pirkimas ir palaidojimas.

Apskaičiuota, kad mirusiųjų palaidojimui Jungtinėse Valstybėse kiekvienais metais išleidžiama 6.4 milijono dolerių.

pasirašė paliaubas. Jam atrodė, kad kraujo Iranas jau ir šiaip buvo daug valietis.

Irano pranešimas labai patenkino kurdų vadai sutiko baigti apgulą ir likviduoti konfliktą, kuris būtų labai brangiai kainavęs Iranui.

Dabartiniu metu, kai krašto ūkis iširęs ir pati vyriausybė labai nepastovi, tai karas su kurdais galėtų visą kraštą įdarinti vergus įtraukti. Kurdai nedaug, jie galėtų būti nušauti ir išvežti, bet kyla klausimas, ar bejėgis Iranas pajėgtų tai padaryti. Be to, karo metu reikalingų galėtų pakrypti kiton pusėn. Kurdai gali sakyti, kad be kovos padėjo premjerui poziciją ir privertė partizanams sustiprinti teisėtą vyriausybės trauktis į savo turtą.

KNYGA APIE GEN. P. PLECHAVIČIŲ

Kario žurnalas praeitais metais išleido knygą, pavadintą — Gen. Povilas Plechavičius. Knygos sumanytoja esanti generolo Plechavičiaus sesuo Elena Legeckienė. Ji rinkusi atsiminimų apie savo brolių, kartu su vyru dr. Povilu Legeckiu 500 dolerių davė knygos išleidimui. Dar apie 50 asmenų ir organizacijų išleido knygą, atitinkančią sumanymą vieną šimtą, kiti dešimt.

Išleido knygą visuomeninės įstaigos, kuri rūpinusi knygleidyba, tad neretu atsitikimu šeimoms nariams, atitenka pareiga pasirūpinti savo artimajam ir visuomenėje pasijūčiamam asmeniui pagerbti, apie jį monografiją išleisti. Pavyzdžiui Veronika Nagevicienė 1962 m. išleido knygą apie generolą gydytoją Vladą Nagių-Nagevičių; Danutė Augienė 1966 m. išleido savo mirusio vyro dalininko Pauliaus Augiaus monografiją su daugybe to dalininko kūrinių reprodukcijų. Yra panašiai, atsiradusių knygų ir daugiau.

Plechavičiaus knygoje ne kartą parašyta, jog tas generolas buvo kontraversinė asmenybė, ypač dėl jo vaidmens 1926 m. gruodžio 17 d. perversme. Žinome, jog ne tik generolo, bet ir visos Plechavičių šeimos labiausiai nekenčia Lietuvos okupantas — komunistai. Jis visai niekinamas ir keikiamas. 1940 metais vos tik Lietuvai rusai komunistai okupavę, įstaigų tarnautojams paliepė užpildyti asmeninių žinių anketas, kuriose be kitų klausimų buvo reikalaujama atsakyti, ar dalyvavai 1918-1919 metų karininko Plechavičiaus karinėse formacijose. Tad generolo sesers Legeckienės sumanymas išleisti monografiją yra pagrįstas sumanymas, nes toje knygoje dokumentuota, kaip aktyviai, gyvybe ribkuodamas, Povilas Plechavičius, keliau per Lietuvą, keliau per Ameriką atsivėžė nemažai archyvinės medžiagos — savų raštų, fotografijų ir kt., o dabar turėjo prėgtos tą medžiagą knygoje panaudoti.

Knyga turi dvi dalis. Pirmąją sudarė iš svetimų ir savų raštų Petras Jurgėla, o antrąją — dalį redagavo ir jon savų raštų — dejo Paulius Jurgėla.

Trijų šimtų puslapių knyga apie vieną asmenį sudaryti, tai nelengvas darbas, todėl neapsiribota vien Povilo Plechavičiaus asmeniu ir jo veikla, bet aprašyta šeima ir kai kurie artimieji generolo bendradarbiai. Be to, knygos puslapių skaičių daugina ir nemažai išspausdintų fotografijų, na, ir redaktorių pamėgimas žinias kartoti.

Pačioje pradžioje Jurgėla perspausdina savo 1927 metais Kario žurnale išspausdintą Povilo Plechavičiaus karinės veiklos apžvalgą iki 1926 metų perversmo. Tas pats žinias, kad ir ne žodis žodiu, kartoją kiti: Kostas Jurgėla 1928 m. Vyčių laikraštyje, 1975 m. gen. M. Rėkaitis gen. Plechavičius mirties metinių kalboje, R. Skipitis atsiminimų knygoje — ir tai vis tie pasikartojimai sudėti į gen. Plechavičiaus knygą. Kartojasi žinios ne tik apie nepriklausomybės pirmųjų metų gyvenimą, bet ir apie vokiečių okupacijoje organizuotą Vietinę rinktinę.

Jei tuos pasikartojimus galima pateisinti tuo, kad minėtų raštų ar prakalbų autoriai yra autoritetai, patvirtina ir gerai įvertiną Povilo Plechavičiaus veiklą, tačiau knygoje yra ir nevertingų pakartojimų, pvz., ir viename ir kitame puslapyje pasakojama, jog iš Lušės stotelės buvo galima lengvai ir greitai pasiekti Liepą, Šiaulius, Rygą...

Petras Jurgėla yra buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas karinis korespondentas, po 1926 m. perversmo su prez. A. Smetona palikęs, kurioje buvo ir toliau į generolus pakeltas P.

Plechavičius, keliau per Lietuvą ir išpūdiu spaudai rašes. Grįždamas į Ameriką atsivėžė nemažai archyvinės medžiagos — savų raštų, fotografijų ir kt., o dabar turėjo prėgtos tą medžiagą knygoje panaudoti.

Tikra, kad po 1926 m. perversmo tautininkų ir karinėje spaudoje valdžios apmėkanti korespondentai (tokių buvo ir P. Jurgėla) garbino A. Smetoną valdžią, kartais įlaipsnina tik tuščiažodžiavimu paremdami. Kai kas iš tos anų laikų taktikos ir gen. Plechavičiaus knygoje P. Jurgėlos raštuose atsispindi. Pvz., "prezidentas pasakė įspūdingą kalbą", bet kuo ji įspūdinga? Arba, jei 1949 metais į Amerikos Liautvių Kongresą būtų galėjęs atvykti gen. Plechavičius, "jo žodis visų mūsų lietuviams veikia būtų buvęs labai įspūdingas ir reikšmingas". Bet juk tai tik P. Jurgėlos spėliojimas, o ne įvykis faktas. Panašiu tūščių spėliojimų ir kitu atveju Jurgėla nevenge knygon įdėti.

Yra ir filosofavimų bei prieštaravimų. Aiškinama, jog po 1926 m. perversmo sudarytoji A. Smetonos vyriausybė nebuvusi revoliucinė, bet konstitucinė, tačiau kitame puslapyje yra raštas tvirtinas, jog perversmas buvo "klasikinė bekaraujė revoliucija". Aiškinimas, kad po revoliucijos sudaryta vyriausybė buvo nerevoliucinė, yra propagandinis perversmo teisinimas. Seimo posėdį nutraukė ginkluoti revoliucionieriai arba sukilėliai, jų veiksmo išdava — prez. Grinius priverstas atsistatydinti, kai jo ministeriai perversmininkų buvo areštuoti.

Gegužės 15 diena būdavo švenčiama kaip Steigiamojo seimo diena. Po perversmo, be seimo valdant, nebeatogu buvo Steigiamojo seimo dieną švesti. 1928 m. buvo išleista pirmoji A. Smetonos konstitucija, ji paskelbta gegužės 15 švenčiant, bet konstitucijos žangoje Steigiamojo seimo diena "perkrik-

Generolas Povilas Plechavičius

štyta" į kariuomenės šventę, gi P. Jurgėla Plechavičiaus knygoje dar kartą "perkrikštija" į tautos šventę.

Kaip karinis korespondentas P. Jurgėla 1928 m. aprašė kariuomenės manevrus, tvirtindamas, jog "kariuomenė yra vienas atžvilgiais tinkamai paruošta šių laikų kariuomenė, pareikšti rimtą atsparą bet kuriam priešui, kuris kėsinosi į Lietuvos laisvę". Tą savo manevrų korespondenciją jis perspausdino Plechavičiaus knygoje, bet keletą puslapių praverstus skaitomas jo paties visai priešingas kariuomenės vertinimas. Peikia Jurgėla vyriausybę už kariuomenės vadovybės kartaliojimą, nes nepasitiki kariuomenės vadovybė "nebuvo paruošusi tinkamų krašto gynimo planų, ginklų ir šaudmenų atsargos ir kt."

Panašių prieštaravimų, pasikartojimų ir stiliaus neišlyginimų gana apstu. Silpniausia P. Jurgėlos raše yra jo filosofija, apie kai kuriuos atsargon paleistų karininkus, kurių tarpe minimas ir Plechavičius. Esą, jie nebuvo įvertinti, nebuvo pagerbti. Štai Jurgėlos žodžiai: "Kitose valstybėse krašto valdovai politikai daug nusipelnę siems karžygiams išreiškia didelę pagarbą, skiria aukščiausių laipsnių garbės ženklus, įvairias pirmenybes prieš kitus piliečius ir kt."

Knygos 53 puslapyje yra pulk. Povilo Plechavičiaus fotografija. Ordinais ir medaliais jis apdovanotas, pagerbtas. Perversmo metu, 1926 m. gruodžio 17 d., Plechavičius buvo mąjoras, o 1929 m. vasario 15 d. atsargon paleistas generolo leitenanto laipsniu. Vadinasi, per

dvejus metus ir nepilnus du mėnesius iš majoro pakeltas į pulk. leit., į pulkininko laipsnį ir į generolus. Kiekvienas pakėlimas laipsnyje surištas ne tik su pagerbimu, bet ir su algos padidinimu. Atsargon paleidžiant apdovanotas — gaudavo kas mėnesį tūkstantinę pensiją. Dejavimas ir prieštartinimas, kad karžygis Plechavičius nebuvęs pagerbtas, yra tik juokų darbas rimtoje knygoje, tik pasijuokimas iš varganai anais metais pragyvenimo litą užsidirbusių Lietuvos žmonių.

Aprašinėjant šeimos narius ne visiems vienodas saikas taikytas, o kai kur ir kaidų įvelta. Kazimieras Plechavičius vyr. puskarininkio laipsnyje. Kodėl ne karininkas? Jei jis gimnaziją baigė, kaip rašoma, tai jam turėjo būti atviras kelias karinėje prievoje atlikti karo mokykloje. Nežinau, kiek Kazimieras mokėsi Telsiuose, ket 1927 metų rudenį jis buvo Mažeikių gimnazijos penktoje klasėje. Buvo 50 su viršum moksleivių. Kitą rudenį į seštą klasę manžiau besustirinko. Dargis, Vilimas, šaulys išvažiavo į meno mokyklą. Martinkus į kunigų seminariją. Malakauskas ir Kazimieras Plechavičius stojo į kariuomenę ir t. t. Kartinė prievoje Kazimieras atliko auto rinktinėje, išmoko šoferiauti. Grįžęs iš kariuomenės gimnazijos nebelankė, administravo generolo malūną.

Knygos redaktoriai pašykstę žodžių generolo žmonai. Tik R. Skipicio rašto citatoje sakoma, jog žmona Irena "Berods, buvo vokiečių kilmės liepojele". Kokios ji bebūtų kilmės betgi ji žmona, vaikų motina. Knygos 221 puslapyje rašo

ina: "Ylakių valsčiuje, važiuojant iš Kivilyų kaimo į Klausėkių kaimą, iš beržynelio metė garantą į jo vežimą, bet karininkas Plechavičius ją tuoj pagriebė ir išmetė šalin. Granatą sprogo ir jo nesužeidė".

Iš tiesų — ir Kivilyiai ir Klausėkiai buvo ne Ylakių valsčiaus, bet Skuodo. Tiek jau to, bet ko Plechavičius po Kivilyus važinėjo? Iš Ylakių į Skudą vieškelis ejo per Klausėkių kaimą (dabar ten tiesiamas plentas), bet Kivilyų kaimas nuošaliai nuo vieškelio, prie Latvijos. (Anais laikais nei valgyklų nei viešbučių nebuvo. Komendantas Plechavičius keliaudamas iš miesto į miestą turėjo rasti vietą kur sustoti, kur nakvoti. Į Ylakis atvažiuojęs jis, jei laiko turėdavo, svečiuodavosi miestelyje iki turėjusio Gliuberto šeimoje. Šie caro laikais buvo Rygoje gyvenę, jų namas anų laikų miestietiškais baldais įrengtas. Buvo peprasedas ir filtras su vyresniąja Gliubertų dukterimi. Kita komendantas Plechavičiaus sustojimo ir nakvynės vieta buvo Kivilyų kaimo gydytojo Ferdinando Kaunackio namuose. Gydytojas caro laikais buvo pasireiškęs lietuviškoje veikloje. Prezidentaudamas A. Smetona iš Palangos lius aplankyti savo draugą Kaunackį. Tai to dakaro namuose ir jaunas karininkas Povilas Plechavičius susitiko savo būsimą žmoną Ireną. Ji Kaunackio namuose gyveno, buvo vaikų mokytoja. Kai Plechavičius išskilo į generolus senasis Gliubertas ne kartą padėjavo, jog jo dukters vyrų generolas turėjo būti, bet...

Patį silpniausia vieta gen. Plechavičiaus knygoje yra Jurgėla Kianės raštas: Gen. Plechavičius — kontraversinė asmenybė. Visiškai nieko naujo J. Kianė apie generolą neparašė, bet tik tuščiažodžiavimą ne-reikšmingomis bendrybėmis, jo retkarčiais užsukdavo į Kivilyų faktų nenušviesdamas. Priešingai, rašydamas, jog Plechavičius, Vietinės rinktinės vadovas, "sugebėjo paleisti ir Karo mokyklą ir batalionus", iškreipė teisybę. Juk paties gen. Plechavičiaus (Knygos 107 ir 108 pusl.) yra parašyta, kad įspėjo visų batalionų paleisti turi pateko vokiečiams, nklavo ir apie 70 karių sušaukė Karo mokyklos kariūnai paleidžiami, sparciai, bet kai kurie šturmavo Marijamėje karo mokyklą, ten dar rinių buvo, Plechavičiaus gimū kėliausdešimt. Marijamėje buvo ir nušautų. Juodijis, vilkaviškietis. Vietinės rinktinės karo mokyklos kariūnų buvo parvežtas laidoti į tėviš-tai buvo reto gausumo laidotuvės — minia žmonių į kapinlydėję, lyg prieš vokiečius demonstravo, o tokioje laidotuvių nuotakos minioje buvo neigimų atsiliepimų ir apie Vietinės rinktinės organizatorius. Kai vaikus surinko ir atidavė velnų nagus.

Negalima mažinti gen. Plechavičiaus nuopelnų iVetinė rinktinę organizuojant, bet verta prisiminti, jog jau keletą metų jaunimas ir vyresnio amžiaus vyrai neturėjo ramybės, vis reikėjo slapstytis nuo įvairių karinių ir darbo prievoles registracijų. Kai paskelbtas Vietinės rinktinės steigimas, nemažai vyrų į ją stojo, pasirinkdami iš pačių blogųjų geriausią blogybę. Knygo

LIETUVOS KAIMIETI PRISIMENANT

ose lietuvių spaudos
ose sunkiau užtikti pla-
būdinimą arba paveiks-
e dažniau primintų, kas
gimtinėje dėjosi, kada
jų raudonoji smėkla ten
deno ir kada kaimietis ar-
nevartojo laikrodžio anks-
tą pabusti ir vėlai vakare
gti. Kiek valandų į parą jis
bdavo, niekas neregistravo
is pats jų neskaityto; ka-
gi jis pats, tas naginėmis ap-
vės žemdirbėlis, buvo taipogi
ščiausias pareigūnas ant
osavo lauko, todėl jis darbo
usumu ir sunkumu nesiskun-
ir nuolatinis rūpestis savo
o reikalais jam suteikė pilną
sitenkinimą.

Atrodo, kad dabartinei galvo-
senai, toji be didelių moderni-
kų sensacijų praeitis laikoma at-
gyvenusia "seniena", apie kurią
nebėra entuziazmo su didesniu
išjautimu plačiau panagrinėti.

Jeigu nenorėsime apsilankyti
su tikraisiais faktais, mūsų giles-
nės praeities kaimiečių atlikti
realūs kultūriniai nuopelnai gali
stebinti modernišką civilizaci-
jos pajėgumą. Mūsų protėviai,
gyvendami tolokai atskirti nuo
stebinti modernišką civilizaci-
jos pajėgumą. Mūsų protėviai,
gyvendami tolokai atskirti nuo

Jeigu dabar bandytume api-
būdinti anų laikų kaimiečio
dvasinį pasitenkinimo lygį, ne-
klystant prieitume išvados, kad
didžioji dauguma buvo pilnai

KVIECIAME Į NAUJIENŲ

BANKETA

NAUJIENŲ 65-METŲ SUKAKCIAI PAMINĖTI

Sekmadienį, š. m. balandžio 29 dieną

Martinique Restorane

2500 W. 94th St.

Evergreen Park, Illinois

- DAINOS
- SVEIKINIMAI
- VAKARIENĖ
- IR ŠOKIAI

4:30 val. po pietų

Vakarienė ir gėrimai asmeniui 20.00 dol.

BANKETĄ RUOŠIA

NAUJIENOS

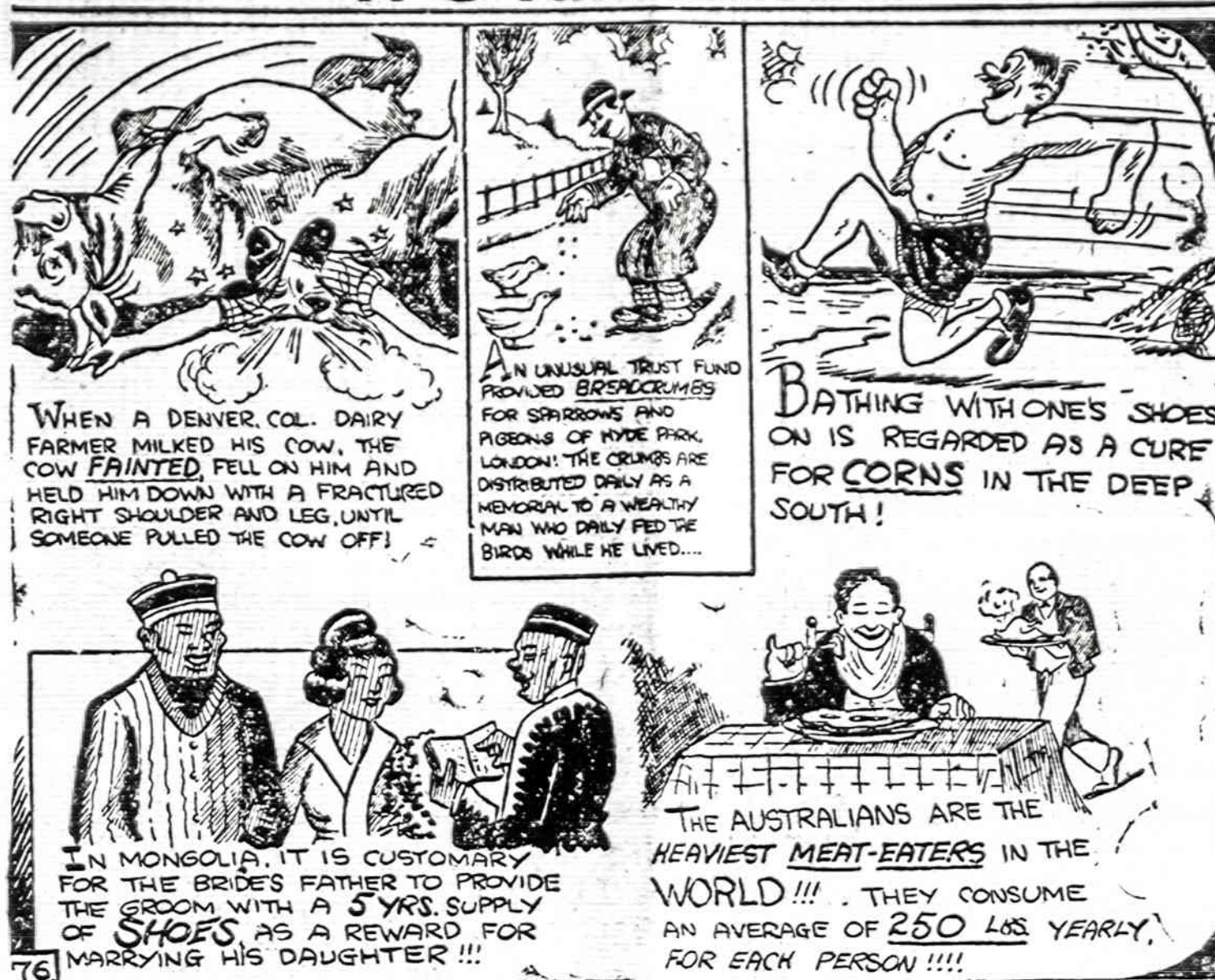
Vietas prašome rezervuoti iš anksto

1739 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

arba telefonu HA 1 - 6100

VISI LIETUVIAI MALONIAI ESATE LAUKIAM BANKETE

IT'S AMAZING!

patenkinti prigimtomis ir įpras-
tomis gyvenimo aplinkybėmis.
Tiktai šeimos nariams padidėjus
ir ariamam laukui sumažėjus,
ūkininko vaikas ieškojo kitokių
pragyvenimo šaltinių. Jeigu šiek-
tik prasileidęs pasidaryt val-
diškos įstaigos tarnautoju, arba
jeigu katram pavyko perbėgti
caro saugomą sieną ir pasiekti
turtinę Ameriką, tai ir tuo-
met daugelio pasamones gilu-
moje ruseno viltis, kad, jeigu
pavyktų susitaupyti pakanka-
mai pinigų, tai ir tuomet jam
buvo didelis noras grįžti atgal ir
pirkti žemės ūkį.

Kas gi iš tikrųjų taip stipriai
viliojo grįžti atgal į žemės mai-
tintojos prieglobstį?
Prigimtas instinktas nenori
valdovo, kuris sėdėtų ant jo
sprando. Tai gamtos dėsni.
Nuosavus ūkis jam žadėjo pa-
kankamai savarankiškumo, už-
tikrintas patalpas ir maistą bė-
dos atveju. Ant savo žemės skly-
po ūkininkas jautė dvasinę ra-
mybę ir materialinę nepriklaus-
omybę. Jis taipogi žinojo, kad
darbymetyje mažai miegama ir

kartais pritrūksta kasdieninės
duonos. Tokios galimybės ūki-
ninko neišgąsdino.
Apgailėtina, kad trumpame
laikotarpyje Lietuvos žalieji lau-
kai ir su jais kūnu ir dvasia su-
augę gyventojai pergyveno bau-
ginančius ir prievartaujančius
išnaikinimus. Liet. enciklopedi-
joj pasakyta, kad iki 1938 metų
buvo išskirstyta 6096 kaimai į
139,551 vienkienį. Tai labai di-
delė ir naudinga žemės ūkio re-
forma. Tą perkliniojimą ūkinin-
kai atliko savo noru ir jautė di-
delį pasitenkinimą. Vienkiemyje
gyvenant, darbai palengvėjo, o
nauda padidėjo. Atsirado žemės
ūkio produktų perteklius. Buvo
ieškoma naujų pasaulinių rinkų,
kur tą maisto perteklių išvežti.

1940 m. liaudies seimas pa-
skelbė visos žemės ūkio nacio-
nalizavimą. Po to sekė žiauriau-
sia prievarta. Sunku įsivaizduo-
ti, su kokia širdgėla Lietuvos
ūkininkas buvo atpleštas nuo
savo mylimų laukų.
Darbingiausias viso krašto
žmogui buvo pristatytas varo-
vas. Gaunamuose iš Lietuvos
laiškuose sakoma, kad visi vien-
kiemyje pastatyti triobesiai
baigiami nugriauti. Visi ūkinin-
kai varomi į didelius kolchozus.
Bandykite galvoti, kad toks
žmogaus papročių ir prigimties
laužymas yra pasaulinio masto
žmonijos būvio pagerinimas ir
mitybos problemos išsprendi-
mas. Trys dešimtys metų yra pa-
kankamai ilgas laikotarpis, kad
suskaičiuoti bandymų rezulta-
tus. Tokių bandymų išvados
pralaužė Geležinės uždangos pa-
slaptis. Kolchozinės sistemos
kraštai, kurie apima derlingiausius
žemės ūkio laukus, daro il-
gametės sutartis su kapitalisti-
niais kraštais, užpirkdami milži-
niškus grūdų kiekius ir tik tokiu
būdu tikisi išmaitinti savo kra-
sto "laimingiausius" pasaulyje
žmones. Argi tą sakinį išvertus
rusų kalbon, gausi kitišią tik-
rųjų faktų pavadinimą?
Nesigėdinkim ištarti atvirą ir
nuoširdų žodį. Jeigu Lietuvoje
būtų privačios nuosavybės že-
mės ūkis, taip, kaip ir senesniais
laikais, atsirastų nemažas skai-
čius kitur pagyvenusių, kurie

šliečius, einančius baudžiaunin-
ko pareigas.

Kodėl gi nepabandyti? Išva-
zivimui kliūčių nėra. Visus ste-
bina, kad tie, kurie jau buvo nu-
važiuavę Lietuvon ir sakosi labai
didelę pažangą pamatę visame
krašte, apie kolūkių "geriausius"
aprūpintus darbininkus nedaug
grožių žodžių paberia.
Atrodo, kad tolimų svečių ap-
silankymas kolūkiuose yra ne-
imanomas, taip, kaip senelių ir
invalidų prieglaudų niekas ten
nuvažiuojęs nematė, nepasakoja.
Triobesijų išorinė išvaizda ir jų
gyventojų dirbtinas atvaizdavi-
mas ateinančioms kartoms neža-
da daugiau laimingų dienų.
Žmonijos savitarpio santykių ir
aplnkos tobulėjimas neabejoti-
nai priklauso nuo žmogaus sava-
noriskų užsimojimų.

Apie vestuvinį žiedą

Paprotys vedybų proga už-
mauti ant piršto žiedą, o po to
jį mūvėti visą vedybinį gyveni-
mą, turi įdomią istoriją.
Senovės Romoje vergvaldžiai
jau nedėdavo savo vergams
antkaklių, kaip senovės Graiki-
joje, bet užmaudavo žiedus su
šeimininko vardu. Tokius žiedus
pavaldiniai nešiojo ant rankų
arba ant kojų. Praėjo daug me-
tų ir geležinį žiedą su jaunikio
vardu užmaudavo jaunajai, kaip
jaunikio begalinės valdžios savo
išrinktajai įrodymą.

Senovės germanai žiedo įtei-
kimą jaunajai laikė kaip preky-
binės sutarties sudarymą. Žmo-
nų pirkdavo už žiedą. Vėliau ir
katalikų bažnyčia perėmė šią
paprotį — vedybų proga užmau-
ti žiedą ant piršto.

XV amžiuje Rusijoje buvo
įvestas paprotys jaunikui už-
mauti geležinį žiedą — vyro
stiprybės ir iėgos ženklą, o jau-
najai auksinį — švelnumo, trau-
pumo simbolį. Galutinai buvo
perleita prie auksinių vestuvinių
žiedų, kurie liko meilės, laimės,
pagarbos, siekių vieningumo ir
istikimybės simboliais.

— Meksikiečiai norėjo, kad
per balandžio 3 d. rinkimus Chi-
caga būtų nutarusi teikti jiems
paramą, bet Chicago taryba ne-
leido į rinkimus įrašyti pagal-
bos klausimą.

— Allstate apdraudęs bendro-
vė nutarė duoti milijoną dolerių
Chicago namų statyba besirū-
pinančiai grupei. Allstate ap-
draudęs biznis buvo pelningas.

— Aldermanas Pucinski nori
pastatyti didelį lenkų centrą
Chicagoje. Tam reikalui jis jau
pradėjo rinkti pinigų.

— Nustatyta, kad kondomi-
nių bendrovės teikė finansi-
nę paramą Jane Byrne rinki-
mų metu.

LIETUVIŲ KOMPOZITORIŲ: JOKUBENO, ČIURLONIO, SES. BERNARDOS, GAIDELIO SIMFONINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Vadovauja HENRY MAZER

Išpildo: SIMFONINIO ORKESTRO nariai

1979 metų kovo mėn. 31 d., šeštadienį, 8:30 val. vakaro.

Orchestra Hall, 220 South Michigan Ave., Chicago, Ill.

Bilietai: \$10, 8, 6, 4, ložė \$100 (6 vietos), gaunami Orchestra Hall kasoje;

Marginiai, 2511 W. 69 Street, Chicago, Ill. Tel. 778-4585.

Paštu: Symphony Concert of Lithuanian Composers,
500 North Forest, Oak Park, Illinois 60302.

Koncerto Rengimo Komitetas

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai at-
lieka didelius darbus. Pirmą, jie pa-
deda jums pasiekti asmeniškus jūsų
užsimojimus. Antra, jie padeda su-
kurti geresnę apylinkę bendruomenę
ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10-tą mė-
nesio dieną, neša nuosimčius nuo
mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie ne-
ša iki

8%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos
sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos
neša

5 1/4%

Federaliniai patvarkymai reika-
lauja bausti ne laiku išsiėmus cer-
tifikatą.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Istalgta 1928 metais.

Tel. 421-8070

Istalgos pietroses kiamas automobiliams pastatyti.

KNOW YOUR HEART

Every hour your
heart puts forth
enough energy
to lift a 150-lb.
man to the roof
of a 3-story
building.

HELP YOUR HEART FUND

HELP YOUR HEART

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1737 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977	pusel metų	\$18.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$9.00
	viename mėnesiui	\$3.00
In Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year; other countries \$34.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$33.00
	pusel metų	\$18.00
	viename mėnesiui	\$3.50
20 cents per copy	Užsieniuose:	
Nuo gruodžio pirmos d. Dienraščio kainos:	metams	\$34.00
	pusel metų	\$18.00
	viename mėnesiui	\$4.00
Chicagoje ir priemiestiuose:		
metams	\$33.00	Naujienuose eina kasdien. Iškiriant
pusel metų	\$18.00	sekmadienius. Leidžia Naujienu Ben-
trims mėnesiams	\$10.00	drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
viename mėnesiui	\$3.50	Ill. 60608. Telef. 421-6100.
Kitose JAV vietose:		
metams	\$30.00	Pirginis reikia elgti su pinigais
		Orderiu kartu su laikraščiu.
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.		

Rimtas žingsnis Washingtone

Naujienu skaitytojai žino, kaip praeitą pirmadienį Balys Raugas gyrėsi savo organizacijos didumu, turtingumu, atliktais nepaprastais darbais. Vyrčiausias barzdukinis Bendruomenės pirmininkas gavo audienciją pas Andrew Young, bet prirašė visą eilę memorandumų, laiškų, notų ir dokumentų, liečiančių tos Bendruomenės veiklą.

Savo kalbos pabaigoje propagandistas Balys Raugas nusiskundė, kad minėtoji bendruomenė, nežiūrint į dešimtis pareiškimų ir straipsnių, prie prezidento nepajėgė prieiti ir su prezidentu pasikalbėti svarbiais pavergtos Lietuvos ir bendruomenės reikalais. Jie prie jo prie Baltųjų Rūmų, ponio prezidentienė juos parvietė vidun, bet į prezidento kambarį jų sargai neįleido.

Barzdukinis pirmininkas tiek pasipiktino, kad jis parašė specialų raštą ALTo valdybos nariams, kuriame išdėstė savo pyktį. Sakė, kad tų laiškų kopiją išsiuntinėjo ir spaudai, bet, kiek mes žinome, laikraščiai, ypač Naujienu, jų negavo. Sakoma, kad tame laiške išdėstyta pirmiausia visas pyktis, bet kol tas laiškas nebus paskelbtas, tai skaitytojai nežinos, ant ko tas pirmininkas pyko: ant savęs ar ant labai jau nevykusios pozicijos lietuvių tarpe. Jis galėjo spausti savo laiško ir neparodyti. Kai dirba pykčio apimtas, tai ne visuomet sklandžiai parašo. Galėjo jis apsigalvoti ir iš viso to laiško nesiųsti. Taip būtų buvę geriau jam ir spaudai. Geriau ir Bendruomenei. Nepaskelbus to laiško, visuomenė nežinotų tikros Bendruomenės vadų pozicijos visuomeniniame darbe. Raugas gyrėsi dideliais darbais, o pirmininkas tais darbais visai nesidžiaugia. Jį apėmė toks didelis pyktis, kuris parodė Raugo pagyrų tuštumą.

Raugas moka iš tuščio į nepilną pilstyti, o pykčio apimtas. Gečys laiške parodė, kad iš tokio nieko, niekur įpilti negali. Be to, pyktis yra labai blogas padėjėjas. Pyktis darbo nepakeičia. Reikia dirbti naudingą darbą. Reikia jį dirbti ilgus metus. Reikia turėti kantybės, surinkti poziciją, suprasti padėtį, ją tinkamai surišuoti ir viską trumpai ir aiškiai suformuluoti. Bet

svarbiausia, reikia išmokyti dirbti su kitais, reikia paklausti daugiau žinančių ir mokėti pasinaudoti jų patirtimi.

Twirtinti, kad mūsų yra daug ir kad mes politika nesidomime, tai yra tas pats, kas būtų jei viešai nrisipazintume, kad mūsų tuščios galvos. Visi žinome, kad Washingtonas yra pasaulinės politikos centras. Arabai su Izraeliu 30 metų kariavo. Pradėti karą jie mokėjo bet baigti nepajėgė. Jie sutraukė pačias geriausias ir timųjų Rytų galvas, kad karą baigtų, bet tos galvos nebuvo pakankamai geros, kai kurios politika nesidomėjo. Reikėjo politiko Carterio, ir sekretoriaus Vance, kad baigtų karą ir siektų taikos.

Gečys manė, kad jis, politinės lietuvių partijas i miltus sumalęs, galės sudaryti tuščiagalvių partiją, kuri visą laiką šauks, kad politinės lietuvių partijos jau atgyveno savo laikotarpį, ir kad jis sudarys bepartinę partiją, kuri tvarkys politinius reikalus. Nieko iš to neišėjo.

Dr. Kazys Bobelis ir Dr. Kazys Šidlauskas, patys apdrauriausieji lietuviai politikai, Washingtone viena kelione padarė daugiau, negu Gečys ištisą dešimtmetį svajojo. VLIKo pirmininkas ir Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas nedaužo kumštinių į stalą, kaip uelina tartis su Valstybės Departamento pareigūnais, bet neša didžiausią pasaulio politikos centran lietuviško ir viso pavergto Pabaltijo faktus ir prašo lietuviams padėti.

Inž. Gečys labai norėjo patekti į Bautuosius Rūmus ir į Valstybės Departamentą, bet jis pateko tik pas Andrew Young, tuo tarpu Dr. Bobelis ir Dr. Šidlauskas kalbėjosi su Europos reikalus tvarkančio Valstybės Departamento pareigūnu, kaip šios dienos pirmame puslapyje paties Dr. Kazio Šidlausko pranešta.

Būtų daug visiems geriau, jei Gečys su savo vienminčiais negriautų ALTo ir neižestų Dr. K. Bobelio, bet stotų į ALTą dirbti Amerikos lietuvių bendro darbo ir paprašytų Šidlausko ir Bobelio, kaip atidaryti duris pas aukštus Amerikos politikus.

LIETUVA SENOSIOSE BRITU ENCIKLOPEDIJOS LAIDOSE

(Tęsinys)

Kraštas, kuriame yra apsigyvenę lietuviai, lygus, kiek kalvotas, su daugybe mažų ežerų ir didelių pelkių. Pelkės dar ir dab užima didelius žemės plotus, nors per paskutinius šimtmečius ten buvo iškasta daug drėnažo kanalų. Net paskutiniaisiais metais drėnažo reikalams išleista daug pinigų, bet pelkės nyksta labai pamažu. Žemė nederlinga, nes šiaurėje smėlėta, o kitur kietas molis.

Kraštas apaugęs dideliais miškais. Dideli miško plotai išdegę, ir per daugelį šimtmečių juos naikino naujakurių kirviai. Ten kurio valdžioje buvo ne mažiau kūrėsi nauji kaimai. Vėliau dideli miškų plotus Katarina II ninkų, atliekančių pamaldas išdalyjo savo valdininkams, ir miškuose. Vaidelutės atnašautie miškai greit išnyko. Tačiau ten ir dabar yra dar nepalietais stiprių ąžuolų. Dar ir XIV šimtmeiskais apaugusių didelių žemėje visiems. Jie savimi pasitiki, nepripažįsta autoriteto ir nieko neklausio, bet patys nepakenčia kritikos. Masės žmogus, matydamas savo aplinkoje gražius automobilius, gyvenimo patogumus ir kitą žmonių gerbūvį, net nenujaucia valstybės organizacijos sudėtingumo, todėl nejuočia jokio niekam dėkingumo ir nepripažįsta išpareigojimų.

Senos demokratinės valstybės pripildytos socialinės masės žmonių, kuriuos mažai domina idėjos, principai, pasaulinės problemos. Asmeniškos karjeros, patogumai ir bizniai juos domina.

Žmonių masėms demokratijų veikėjai neįjautrūs. Iš čia atsiranda krizės, išryškėja silpnybės ir nesugebėjimas surasti priemones ir jas paspėti aklipėsoms.

Rusijos pirmoje 1905 metų revoliucija išjudino monarcho patvaldžio režimo pamatus, bet joje dalyvavo tik darbininkų minios.

1917 metų revoliuciją vykdė socialinės masės žmogus, darbininkų minioms talkinant. 1917 m. spalio mėn. 25 d. revoliuciją vykdė žmonių minios, išgudamos saujele "išmintingųjų" ir dabar SSSR mokslui plečiantis, žmonių minia virsta socialine mase, kompartijos vadovaujama, ir jau slėgia pasauli valstybiniu svoriu.

Azijos ir Afrikos tautos, kapitalizmo išau-

žinčios, kuriose būdavo kurstoma negestanti ugnė. Net ir dabar lietuviai, o ypač latviai, kaimuose vis dar turi paprotį atlikti religines apeigas miške prie didelių ąžuolų, o kur nėra didelių miškų, tai prie pavienių medžių.

Net ir šiuo metu lietuvių giminė skirstoma į tris pagrindines šakas: prūsus, latvius ir lietuvius, Litvą arba lietuvininkus. (Latviai save vadina latvis. Tokiu vardu jie minimi ir rusų kronikose. Letygalą yra sutrumpinta iš žodžio Latvīn-galas, galiniai lietuviai). Lietuviai dar kirstėmi ir tikruosius lietuvius r žemaičius (Zmudz, Samoghitians ar Zemailey). Prie šių trijų pagrindinių lietuvių gimi-

nių šakų, kurios net iki šiol yra laikė sugandintą savo tautinį charakterį, reikėtų dar pridėti saringuosius juodplaukius jotvingius (Yatvyags ar Yadzings). Jie buvo apsigyvenę Nemuno ir Bugo aukštupio tanykiose miškuose, apgyvendinę dalį Gardino ir Plocko ir šiaurės rytus nuo Lomžos ir Varšuvos. Jų palikuonys lengvai atpažįstami, kaip gudų ir mozūrų išinys.

Nestoro kronikos prie lietuvių giminės priskiria dar ir Lemgalius (Jomgala), kurie vėliau vadinami Semigallia vardu. X šimtmečiuje jie apsigyveno Dunojaus upės kairėje pusėje. Kuršiai, kuriuos rusų kronikos vadina Korš, o vakariečiai — Courons, taip pat yra lietuviai. Jie apsigyvenę Courlando Kuršių pusiasalyje. Dar kita lietuvių giminė šaka — golandai (Golad) buvo įsikūrę Maskvos upės intako Porotva krantuose. Atrodo, kad jie buvo atsikūri nuo pagrindinės lietuvių giminės jau tada, kai kraustėsi į šiaurę. Kriviciai, kurių vardas krikščioj Naugarde 1250 metais primena Krivę-kriveito, atrodo, priklauso taip pat lietuvių giminei, nes jų etnografinės savybės primena lietuvių. Jie valdo Smolenską ir, atrodo, dabar jau yra sumišę su slavais.

Šitie visi žmonės tik etnografiškai susiskirstę į gimines, ir kiekviena jų dar padalyta į padermes-gentis ir kaimus, kuriuos vieną nuo kito skiria miškai ir pelkės. Ten nėra miestų ir tvirtovių.

Lietuvių gyvenamoji teritorija buvo atvira, ir kitų kraštų užpuolikai — rusų karingieji kniaziai ir vokiečių kryžiuočiai — ta aplinkybę naudojo ir dažnai užpuolinių lietuvių gyvenvietes. Vokiečiai tuoju užkariavo prūsus. Jų jau net nebelaikė atskirą tautybę žmonėmis, o tik jų vardą paliko valstybei, kuri vadinosi Prūsija. Latvius nustūmė į šiaurę. Latviai sumišo su lyviais ir estais, ir juos užvaldė Livonijos ordinas. Tik tikriesiems lietuviams su žemaičiais pasisekė sudaryti savarankišką valstybę. Ankstyvoji šios valstybės istorija mažai žinoma. Kronikos pasakoja tik apie vėlesnę šios valstybės a dą — vystymąsi.

XIII šimtmečio pradžioje prieš slavų užpuolinius lietuviams kariaus vadavo jau pasižymėję lietuvių, jotvingių ir Raudonosios Rusijos vadas Ringoldas. Tada jau ir Livonijos ordinas lietuvių dažnokai užpuoliniavo ir skverbėsi į pietus. Tuo metu lietuvių įsitikino, kad jiems reikia tam tikro vieneto — organizacijos, kuri galėtų gintis nuo užpuoliku. Vadovaujamą vaidmenį pasiėmė Ringoldo sūnus Mindaugas. Jis padarė kai kurių nuolatų ordiniui ir sutiko priimti krikštą. Apsit-

ANTANAS RYLIŠKIS

FRAGMENTAI IŠ PRAEITIES MIGLŲ

ALEKSANDRAS BLOKAS (1881-1921)

(Tęsinys)

Tų masių žmonės neįprastai, kad juos supa pramasijų žmonės neįprastai, kad juos supa praeities tinklas. Masės žmonės naudoja technikos išradimais — automobiliais, orlaiviais, bet jie niekuomet nepagalvoja apie praėjusių kartų protinį darbą, sudėtą į technikos kūrinis.

Sėdėjęs gale stalo vidutinis kresnas žmogus pasitaręs su žmona, paklausė:

— Kokia šitos Vakarų neįkvalifikuotos socialinės masės ateitis?

— Vienu atveju ją pasinaudos komunistai, o kitu atveju Mussolinio doktrinos pasekėjai. Kiekvienu atveju masės žmonės "už palaikymą" reikalaus patogių pelningų vietų arba pinigų. Nauja tas, — sako pokalbininkas, kad socialinės masės rankose yra Vakarų pasaulio istorija ir veiksniai, nareina nuo josios sprendimų. Psichologinės struktūros analizuotojai pastebėjo, kad masės žmonių bruožai yra: įgimtas tikėjimas, kad gyvenimas lengvas, gausus gėrybių ir jų tu-

dojamos ir savųjų spaudžiamos. gyvena federalizmo gadyne. Jų sąmonė toli atsilikusi nuo vakariečių socialinės masės ir jie sudaro tik žmonių minias.

Iš mano pašnekesio supratote, kodėl Leninas savo raštuose sako, kad į Europą nueisime per Kiniją, Indiją, Japoniją.

Sovietų Sąjungos komunistų partijos Centro Komiteto dešinioji srovė, priešakyje su Trockiū, Bucharinu, Zinovjevu, Kamenevu ir kt. ilgą laiką gyvenusiais užsieniuose, nori komunistų partijos programą pritaikyti daugiau Vakarų masės žmonėms. Komunistai, priešakyje su Stalinu, gyvenę Rusijoje, sudaro kairiąją srovę ir jie sudarydami marksizmo-leninizmo kompartijos programą, nusistatę nesiskaityti su jokių masių žmonėmis, o visus žmones traktuoti, kaip minias, nepajėgiančias nieko pozityvaus nuveikti.

Ateitis parodys, kurios komunistų partijos srovės išvedžiojamai teisingesnė, ir kurie iš jų klydo.

Po prelegento pašnekesio kalbėjo dar keli asmenys. Visi kalbėtojai įžiūrėjo Vakarų kultūros puvią, o kai kurie raukšlė lyg užuodami tų praeities kvapą. Vieni iš jų buvo linkę žiūrėti į Vakarų žmonių masę, kaip į bandą, kitiems atrodė, kad masės kultūra smuks ir epochos civili-

zacija bus žemesnė už praeitų epochų civilizaciją.

Ne vienas svečias net taip išvedžiojo: "Inteligentas žmogus" protingas ramioje aplinkoje ir net gudrus, bet nelaimėje pasimeta ir lieka "be galvos".

Prelegantas (aš jį savavališkai taip vadinau) atsakė bei aptarė iškeltas mintis ir pašnekesį taip:

— XX amžius pagimdė naują masės žmogų. Tas žmogus jausdamasis aprūpintu ir teisės nevaržomu galimybe, išėjo istorinės scenos, nustumdamas kvalifikuotą mažumą (elitą) iš valstybės vadovaujamų vietų. Masės žmonės staiga tapo matomi ir užėmė vadovaujamą vietą visuomenėje bei valstybėje.

Negatyvi epocha bus tada, kai smuks masės gyventojų pajėgos. Dabartinė epocha jau save laiko aukščiausia už buvusias, tai tuo pačiu jos jau negalima laikyti negatyvia. Jei pasaulyje liktų tik masės žmonės ir dingtų bet kokia kultūra, o masės žmonės laikytų savo gyvenimą geresniu už buvusių epochų žmonių gyvenimą, tai ta epocha nebūtų negatyvi.

(Bus daugiau)

VISI BIZNIERIAI
GARSINKITES NAUJIENOSE

NAUJIENOS, CHICAGO 8. III. Monday, March 26, 1979

K. G. BALUKAS

UJA IR MOTERŲ LIGOS
OLOGINE CHIRURGIJA
Pulaski Rd. (Crawford
Building) Tel. LU 5-6446
gonius pagal susitarimą.
iepleja, skambinti 374-8004

C. K. BOBELIS

URINARY SURGERY
DD No. AB 3878711
225 CENTRAL AVE.
Petersburg, FL 33710
Tel. (813) 321-4260

PAUL V. DARGIS

GYTOJAS IR CHIRURGAS
chester Community klinikos
Medicinos direktorius
Manheim Rd., Westchester, IL
NDOS: 3-9 darbo dienomis
s antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. — BE 3-5893

A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2619 W 71 St. Tel. 737-5145
tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trec

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val. antradienį, 1-4 popiet.
ketvirtadienį, 5-7 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rezidencijos telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
tendra praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm. antradienį, trečiadienį,
penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
2-4 val. popiet ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai. Med. bandai.
Speciali pagalba klijoms.
(Arch. Sudorot) ir t. t.
Val.: 2-4 ir 6-8, šeštadienį 9-11
2450 West 63rd St., Chicago, IL 60629
Telef.: PProspect 6-5084

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 KTLA, M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo
pirmadienio iki penktadienio 8:00
- 9:30 val. popiet. Šeštadienį
ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30
val. rytą.
Vedėja Aldona Deukus
Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki
penktadienio 9 val. vak.
Šeštadienį 7-8 val. vak.
Visos laidos iš WOPA stoties,
banga 1490 AM.
St. Petersburg, Fla., 5:30 val. p.p.
iš WTIS stoties 1110-AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

- Jei žinote asmenis, kurie
galėtų užsiskirti Naujienas, pra-
šome atsiųsti jų adresus. Mes
jums siūsiame Naujienas dvi sa-
valines nemokamai.

Prie Vilniaus katedros, dabar paverstos į meno paveikslų galeriją

NESITYČIOKIME IŠ PAVERGTOS MŪSŲ TAUTOS

Rodos, ne taip seniai palikome
savo tėvynę, toli už Atlanto,
kuomet su skausmu ir ašaroto-
mis akimis palikome savo tėvy-
nę Lietuvą ir traukėmės į Va-
karus, į tą nežinomą rytuojų. O
jau dabar, pažvelgus atgal, pa-
matysime, kad tos skausmingos
dienos paliko daugiau, kaip 30
metų praėjtyje ir mes jau pali-
kome ne tie. Susenome, subren-
dome ir nemaža dalis mūsų išėjo
į amžinybę, o dalis mūsų išėvi-
jos atšalo nuo tautos kamieno ir
pradėjo skeptiškai žiūrėti į mū-
sų pavergtus brolius ir okupu-
otą tėvynę. Kad išvengus mirti-
no pavojaus ir pasauliui dar ne-
žinomo Maskvos raudonojo ko-
munistų teroro, mūsų aktyvijo-
j ir šviesioji tautos dalis buvo pri-
versta apleisti savo tėvynę, kad
išvengtų keršto ir Sibiro taigų
lėtos, bet labai žiaūros mirties.
Sibiras, tai Rusijos pavergtų
tautų laidojimo kapinynas. Ten
nuklotos Sibiro pakele, taigos
ir tundros Pabaltijo, Kaukazo,

Ukrainos ir kitų Rusijos paverg-
tų tautų sūnų ir dukrų kaulais.
Sibiras, jo taigos, nuo carų vieš-
patavimo laikų maitinama pa-
vergtų tautų gyvybėmis. Šimtus
kartų Sibiras pasidarė "alkanės-
nis" viešpatuojant komunistų
terorui. Jis kasmet praryja šim-
tus tūkstančių pavergtų gyvy-
bių. O mūsų išėvijios dalis tuos
žiaurumus pamiršo ir paliko
abejingais.

Retas išėvijios lietuvis neturi
savo šeimos ar giminės narių,
palaidotų Sibiro taigose, o jau
šiandien mūsų kolaborantai su
okupantu sudėtis tautos aukas
natūralizuoja ir legalizuoja, oku-
panto tarnams ir Vilnių veža pa-
grytas, kad okupantas sukūrė
Lietuvoje "aukštą kultūrą ir
laisvą gerą gyvenimą". Tai iš-
juokimas pavergtos tautos ir
išniekinimas sudėtų gyvybių ant.
Tėvynės aukuro. Ar jau aptemo
mūsų kolaborantų protai ir iš-
bluko jų diplomai, jei kas tokius
dar turi, kad nuvykę į okupuot-

tą Lietuvą nesugeba atskirti vi-
suotinio tautos kalėjimo nuo
laisvo žmogaus gyvenimo? Oku-
panto kvalifikuoti agentai gud-
rybių ir melų pagalba sugeba
mūsų kolaborantams "akinius"
užmzototi, kad nemato kur pra-
sideda ir baigiasi tautos kalė-
jimas.

Mūsų išėvijios kolaborantai
su Lietuvos okupantu kasmet
važiuoja į tėvynę ne aplankyti
savo giminių, draugų ar nualin-
to ir apiplėšto savo krašto pa-
matyti, bet pabendrauti su oku-
panto tarnais ir agentais, jiems
padėti skelbti melą per Vilniaus
propagandinį "Gimtąjį Kraštą",
kad dabar okup. Lietuvoje "kle-
ti laisvė, aukšta kultūra ir so-
tus-geras gyvenimas".

Tokiomis savo kalbomis kola-
borantai pasityčioja iš mūsų pa-
vergtos tautos skurdaus ir alka-
no gyvenimo bei kitų nedatek-
lių. Tokiais melagingais rašinė-
jimais okup. spaudoje labai pa-
sitarnauja okupantui, nes pade-
da nuslėpti visas okupanto dar-
romas ir jau padarytas mūsų
tautai skriaudas ir išnaudojimus.
Tuo pačiu okupantą pateisina ir
įteisina okupacijos buvimą Lie-
tuvoje. Tai sunkus ir nepataiso-
mas pasitarnavimas okupanto
interesams, o tuo pačiu veiksmu
padarytas didelis nusikaltimas
prieš mūsų tautą ir pavergtą
Tėvynę.

Neveltui kolaborantai, nuvy-
kę į Vilnių, taip stropiai pasi-
tarnauja okupantui, nes juos
okupanto tarnai, pasidavę lietu-
viai, iškilmingai sutinka ir rau-
donus kilimus po kojomis jiems
klėja, kad tik geriau ir plačiau
išliaupsintų "Gimtąjį Kraštą"
okupanto nesamus nuopel-
nus, aukštą kultūrą ir sotų gy-
venimą Lietuvoje. Gudrūs oku-
panto tarnai kolaborantams viso
tautos kalėjimo gyvenimo nepa-
rodo. Jiems parodo tik kalėjimo
švartus ir išbaltintus koridorius.
Jie mato tik vieną medalio pusę,
o pačios juodžiausios neparodo
ir jos nemato.

Kodėl nutyliama, kad apiplėšta
visa tauta, pavesta benamiais
ir elgetomis, kad sugriautas
tautos kultūringas ūkis ir panai-
kinta jo nuosavybė, be cento at-
lyginimo, o laukai pavirsti ru-
siškoms stepėms, kur vėjas pu-
čia be sustojimo, nes sodybų me-
džiai išnaikinti? Tai vis priklaus-
o prie kolaborantų skelbiamos

aukštos kultūros. Žemės ūkiu
darbininkai nuo tamsos iki tam-
sios dirba sunkiose sąlygose, už-
dirbdami valandai tik po kelio-
liką kapeikų, kas reikš a skurdą,
o ne sotų gyvenimą.

Kad visame okup. Lietuvos
krašte pačios gražiausios ir įdo-
miausios bažnyčios yra paverstos
įvairiais muziejais ir malkų
ar prekių sandėliais, tai kolabo-
rantai ir bendradarbiautojai
skaityto okupanto aukštą kultūrą.
Miestų darbininkai, daugiau
kaip 50% visų dirbančių, į dieną
uždirba tik po 2 rublių, gi pro-
duktų kainos daug brangesnės,
kaip JAV-bėse. Pavyzdžiui, ki-
logramas sviesto kainuoja tris
rub. 50 kap., pigiausias mėsos ir
dešros kilogramas 2 rub., ir t. t.
Na, o kiek valandų reikalinga
prastovėti eilutėse, pakol nusi-
pursi kilogramą mėsos ar deš-
ros? Kas liudija, koks sotus ir
geras okup. Lietuvoje gyveni-
mas.

Kolaborantai mato pastatytų
gražių namų, bet jie nemato ar
nenori matyti, kiek ten gyvena
lietuvių. Jie mato pristatytų
naujų teatrų ar kitų kultūros
pastatų, bet jie nemato, kad tuo-
tuoje. Tai sunkus ir nepataiso-
mas pasitarnavimas okupanto
interesams, o tuo pačiu veiksmu
padarytas didelis nusikaltimas
atsparumas ir aktyvumas. Kodėl
kolaborantai nutyli ir nepaklaus-
ia okupanto tarnų, kaip ir ko-
kiu būdu dingo Vilniaus univer-
sitetui prof. J. Kazlauskas, kurio
lavonas vėliau atsirado Neries
dugne, prie Vingio parko? Na,
o kas pakiošo po traukiniu archi-
tektą-inžinierių Tamonį ir dau-
gelį kitų lietuvių patriotų paver-
tė bepročiais ir uždare į bepro-
čių namus tik dėl to, kad jie
buvo lietuvių patriotai ir gynė
tautos reikalus ir teises? Jie
priešinosi okupanto priepauidai,
gynė tautos reikalus ir pačią
lietuvių. Tik dėl to okupanto
krūvinieji tarnai juos pasmau-
gė ir pašalino nuo žemės pavir-
šiaus, kad įbaugintų kitus pa-
triotus.

Nepamirškime, kad bet kokių
pažiūrų mes esame, mūsų dar-
bai išėvijioje tiek yra naudingi,
kiek jais pasitarnausime tautos
ir Tėvynės Lietuvos labui. Mūsų
kovos kelias tik vienas: už Tau-
tos Laisvę!

Jonas Kreivėnas
Sibiro tremtinys

For your headache get extra strength and safety, too.

Anacin® has extra strength.
More strength than any regu-
lar headache tablet. And
Anacin combines that strength
with safety.
Like all leading headache
tablets, Anacin starts with a
pain reliever recognized safe
Extra strength with safety. That's common sense. That's Anacin.

Forging Fuel Economy

Some 180 typical American homes can be heated for a
year with the fuel savings a Chevrolet auto plant in Detroit
is getting from car parts before they even go into the au-
tomobile. The fuel gas is being saved at Chevrolet's Detroit
Gear & Axle plant in a simple metal testing procedure being
performed here by Hazella Fuqua. The electronic apparatus
identifies pinion gear forgings which need to be heat treated
before they can be machined. Formerly all pinion gear for-
gings were put through the heat treating furnace. By selecting
only the ones which need the heat treatment, some three
million cubic feet of gas per month—or 36 million cubic
feet a year—can be saved.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BUTINI KRIKSCIONIUI

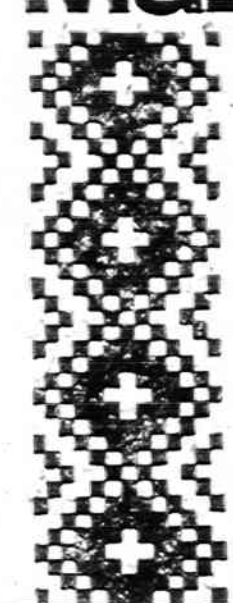
"Dievas yra dvasia ir jo garbintojai turi garbinti jį dvasia ir
tiesa". — Jono 4:24.

Reikia nuolat atsiminti, kad Dievas, kurio akivaizdoje mes esame, yra
dvasinė esybė, turinti neribotą galybę. Jis pažįsta mūsų mintis ir visus
širdies sumanymus; todėl tikras ir jam patinkamas garbinimas turi būti
darytas iš tikros širdies, dvasioje ir tiesoje. Esamuoju laiku nėra daug
tokių, kurie taip daro. Ateityje, Tūkstantmetiniame amžiuje, kuomet Dievo
pažinimas bus visuotinis ir kuomet visa žmonija bus išgelbėta iš nuodėmės
ir palaiminta, pradinis Dievo meilės įstatymas bus vėl parašytas žmogaus
širdyje. Tada vertais ir tinkamais gauti amžinąjį gyvenimą bus pripa-
žinti tik tie, kurie klausys ir garbins Dievą dvasioje ir tiesoje.

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N.Y. 10303

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VARIAL:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorius
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTLI
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3441

BUTKUS - VASAITIS

146 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1093

PETRAS BIELIŪNAS

396 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3571

GEORGE F. RUDMINAS

1317 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1188-1187

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

LACKA VICE

2424 WEST 69th STREET RepubliC 7-1211
2314 WEST 23rd PLACE VILnia 7-8471
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, IL 974-4418

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

— MAJLIENOS, CHICAGO 8, ILL. Monday, March 26, 1979

KULTūra

— KLB Calgary apylinkės valdyba renka žinias bei duomenis leidiniui apie lietuvių iškūrimą bei gyvenimą Alberto provincijoje.

— Pr. Gluogins, Calgary, Alberta, pakviestas Lietuvių Fondo igaliotiniui.

— Rūta O. Siulytė iš Hamiltono, veikia jaunimo organizacijoje, studijuoja žurnalistiką Otavos universitete. Vienos savaitės praktikos darbus ji atliko "Ottawa Citizen" dienraštyje. Ji yra jo speciali korespondentė.

— Daiva Piečiūtė, Montrealio lietuistinės mokyklos IX skyriaus mokinė, redaguoja mokyklos laikraštį "Liepsna"; techninė priežiūra bei darbas yra mokytojos J. Adamonienės.

— Standard Taupymo ir Skolinimo B-vės centrinė įstaiga Brighton Parke ir visi skyriai platina bilietus į visus White Sox žaidimus Čikagoje. Bilietus reikia užsakyti bent 7 dienas

prieš žaidimo datą, kad White Sox juos galėtų atsistoti į namus. Su kiekvienu užsakymu imamas 40 centų mokestis. Žaidimų laikas ir kitos informacijos gaunamos bendrovėje darbo valandomis. Bilietų kainos yra \$6, \$5 ir \$3.50.

— Kęst. Jonas A. Kuzinskas, Šv. Eilramiejaus lietuvių parapijos klebonas Waukegane, karėdavo Coda patvarkymu, perkeliamas klebonu į Our Lady of Victory parapiją šiaurinėje Čikagoje.

— Dail. Vytautas Ignas iš Klevelando ruošia savo kūrybos parodą Detroito Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre balandžio 7 ir 8 dienomis. Atidarymas įvyks 7:30 val. vak.

— Stasio Butkaus šaulių kuopa Detroito, minėdama 20 metų veiklos sukaktį, išleido 24 puslapių iliustruotą apžvalginį leidinį. Kuopos pirmininkais yra buvę Jonas Petrulionis, Stasys Malinauskas (abu jau mirę), Juozas Leščinskas ir Leonardas Sulcas. Dabartinis kuopos pirmininkas yra Vincas Tamošius.

— Naujai suorganizuotas Cal-

A. Petrikonis

Gėlės

gary tautinių šokių būrelis dalyvavo surengtame tautinių grupių valgių parodos atidaryme. Lietuviai pašoko šustą. Būrelyje dalyvauja Antanas ir Julija Vyšniauskai, Veronika Krausaitė, Audronė Salkauskaitė, Joana Barutaitė, Aldona Lederytė, L. Ulbinas, Ramona Vaičiūnaitė, B. Harper, B. Babušis, H. Leparskas, Aldona Dubauskaitė, J. Kasperiušas. Šokių būrelio seniūnė yra Ramona Vaičiūnaitė, anksčiau šokusi tautinius šokus Toronte. Per Vasario 16 minėjimą pašoko Kubilą ir Gyvatara. Šokiai buvo filmuojami.

Naujojo Testamento su Psalmiais, prisiūsime dovanai. Rašykite šiuo adresu:

Lithuanian Ministries,
P.O. Box 321,
Oak Lawn, Ill. 60454

Lietuva senosiose Britų enciklopedijos laidose

Atkelta iš 4 psl.

plėtė ir didino savo įtaką. Jo žmona ir sūnus buvo krikščionys. Algirdas taip pat sutiko apsikrikštyti rytų apeigų katalikų bažnyčioje.

Kestutis atstovavo atgimstamam lietuvių tautiniam susipratimui, nuolat kariavo su Livonijos ordinu, išliko ištikimas senajam lietuvių tikėjimui ir tapo tautiniu, legendiniu Lietuvos didvyriu. 1345 metais abu broliai susitarė vėl atkurti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją ir Vilniuje, senoje krašto šventovėje, visi broliai pripažino Algirdą krašto valdovu. Jo sūnus Jogaila apsikrikštyjęs vedė Lenkijos karalienę Jadvygą ir 1386 m. vasario 14 d. buvo karūnuotas Lenkijos karaliumi.

Lietuva XV šimtmečio pradžioje buvo galinga valstybė, apimanči savo valdas rytus iki Viazmos ant Maskvos upės krantų, pietų rytuose siekė Poltavą, Azovo jūrą ir Odesą, įskaitant Kijevą ir Lucką. Unija su Lenkija daugiausia tik iš ydo išsilaikė iki 1569 m., iki karaliaus Žygimanto Augusto laikų.

Lietuva XVI šimtmečiuose savo galios į rytus ir pietus rytuose taip nebeįspleitė, kaip kad buvo prieš porą šimtmečių, bet vis dėlto buvo viena valstybė, kuriai priklausė Pilockas, Mogiliavas, Minskas, Gardinas, Pagirys (Brest), Kaunas, Vilnius ir pietų rytuose siekė Černigovą.

Lietuvos istorija nuo unijos su Lenkija laikų tapo Lenkijos istorijos dalimi. Lietuviams ir gudams teko nemaloni Lenkijos pradžios dalis: po trijų padalijimų ji atiteko rusų imperijai. 1792 m. rusai užėmė Mogiliavo ir Polsko provincijas, 1793 m. prisijungė Vilnių, Trakus, Naująją, Pagirį ir Vitebską. 1797 metais rusai visas šias valdas sujungė į vieną vienietį ir pavadino Lietuvos gubernija, bet šį vardą naudojo tik Vilniaus ir Kauno gubernatoriai, o Mikalojus I uždraudė vartoti ir tokį krašto vardą. Nuo tada tas vardas minimas nebent tik oficialiuose dokumentuose.

(Iš E. Lietuvio)

CTA vėl kels važną

Chicago Tranzito Administracijai (CTA) vėl prireikė subsidijų ir praėjus penktadienį pagraisino, kad esą teks vėl kelti pravažiavimo autobusais ir "L" traukinių bilietų kainas iki \$1.25 arba \$1.50, jei negaus daugiau finansinės subsidijos. Bet ir pats CTA egeks direktorius George Krambles pripažino, kad toks trigubas važmos pabranginimas (nuo 50 centų iki \$1.50) nebūtų patartinas, nes važinėtojai "išsibiotų". Jau dabartinėmis kainomis važinėtojų skaičiai rodo tendenciją mažėti.

Illinois Transportacijos Studijų Komisija, kuri rūpinasi plentų, viešojo tranzito, geležinkelio ir aviacijos reikalais, numato, kad viešojo transportacija šešiose Chicago sritys apskrityse, iki 1984 metų gali turėti 1.5 milijono dolerių deficitą.

Gary miesto klerkė nuteista 3 metams

GARY, Ind. — Gary miesto klerkė Claudia Mava-McCain penktadienį U.S. Distrikto Hammondo teisme nuteista 3 metams federalinio kalėjimo už savo išradimą kaip sukombinuoti algų mokėjimo skemas, kad per pirmus savo tarnybos metus nusuko \$20,000.

Claudia McCain, 43 m., pernai birželio 27 d. buvo apkaltinta konspiracija, mokesčių nusikimu, pašto piktnaudžijimu, nesėdžių (sugalvotų) tarnautojų algų lapų išrašymu ir tų algų pasisavinimu.

Idi Aminui pabaiga?

NAIROBI, Kenija. — Tanzanijos kariuomenė ir Ugandos sukilėliai užėmė trečią svarbią Ugandos miestuką pietiniame gale ir jau visai arti sostinės Kampalos. Amino pabėgėliai jau svarsto, kokią valdžią išrinkti, nuvertus diktatorių, kurio dienos ir valandos jau motamai baigiasi. Dar prieš kelias dienas Aminos grasino visuotina kraujo pirtimi visiems Ugandos piliečiams, kurie priešinsis jo valdžiai. Jei jam pasisektų tą karą laimėti, tuomet tikrai taip būtų, nes, išskiriant Idi Amino gvardijos budelius, niekas jo ir jo valdžios nekentė.

Petras Gudelis jau parą išleido antrąjį Joniškelio partizanų tomą.

Chicago Phillips mokykloje paaugliai mokiniai 17 kartų buvo užpuolę mokytojus.

REAL ESTATE

Namai, Zėmė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Zėmė — Parduoti
REAL ESTATE FOR

PAKŠKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIMIS TERMI
U ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAI
DEL VISU INFORMACIJŲ KREIPIS
MUTUAL FEDERAL SAVING
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7

Registruokite savo namus, biznius, sklypus pardavimui jau 26-tus metus veikiančioje įstaigoje, o kirkdami pasiteiraukite.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax
2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

M. L. S.

Gausus namų pasirinkimas pietvakariuose

BUDRAITIS REALTY
[vairi apdrauda — INSURANCE BUTŲ NUOMAVIMAS — pereinam nuomininkus
4243 W. 63rd St., Chicago Tel. 767-0600.

HELP WANTED — FEMALE Darbininkių Reikia

EXPERIENCED HAIR STYLIST
For part time. Week-ends. At a very nice beauty salon. Please call days, 776-3344 or apply at: 7801 S. KEDZIE.

RENTING IN GENERAL Nuomos

MARQUETTE PARKE išnuomojamas 4 kambarių butas ant trame aukšte.
Skambinti 434-7174.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

L. J. ČIAPAS
INCOME TAX SERVICE
MIDLAND SAVINGS & LOAN
4040 S. Archer Ave.
Tel.: 376-1522

luozo šmotello

ATSIMINIMŲ SKIRSNELIAI

Graži, lengvai skaitoma ir įdomi 250-puslapių knyga su krauta autoriaus troboje. Čikagos ir apylinkės lietuvių, skirsnelių mėgėjai, prašomi atvykti ir knyga pasiimti. Kitų gyvenančiųjų prašomi užsisakyti paštą.

Knygos kaina — 5 doleriai. Autoriaus adresas: 7114 S. Campbell Ave., Chicago, IL. 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikatu Jums gali padėti teisininko Prano Sulcaruosta, — teisėjo Alphonso Wells peržiūrėta, "Sūduvos" šleista knyga su legalistikomis formomis.

Knyga su formomis gauna na Naujiųjų administracijoje 1739 South Halsted St., Chicago, IL. 60608 Kaina \$3.00 su formomis — \$3.90.

Jane Byrne nori pati paskirti Chicago policijos vadą. Ji rengiasi atleisti dabartinį vadą ir visus komisierius.

Italijoje Andreotti dar nepajėgė sudaryti vyriausybės.

Kabulo radijas nustojo skelbti pranešimus apie įvykių sukilimą.

— NAUJIENOS, CHICAGO, ILL., Monday, March 26, 1979

KITCHEN HELP

Two ladies wanted

for varied kitchen duties. Medium-heavy work. Ask for ELINOR or JERRY

Tel. 424-5884

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

Naujiųjų vadovybė ir Platinimo vajeus komisija kreipiasi į visus skaitytojus ir į visus lietuvius, ir prašo pakeisti knygnešius bei lietuviškos spaudos pirmųjų pavyzdžių, platinant šį seniausią Amerikos lietuvių dienraštį su juo susipažintais ir į užsiregistravusiems, tikslu sudaryti nenutrūkstamą grandį ne tik lietuviškos spaudos klestėjimui, bet ir visos lietuviškos spaudos Lietuvoje ir jos žmonių gerovei, bendromis įėjimais, siekiant lietuvių nepriklausomybės atstatymo ir visuotinio lietuviško reikalo renesanso.

VIS PLEČIANTIS SAJODŽIUS!

skaityti ir platinti Naujienas, atsirašo mecenatų, kurie prisidėjo prie Platinimo vajeus labai vertingomis dovanomis naujiems skaitytojams.

Mykolas Karaitis, sav. Grand Shores motelio ir Rezidencinio viešbučio, 17350 Gulf Blvd., St. Petersburg, FL 33708, tel. 813-391-9733, paskyrė trijų dienų atostogas dviem asmenims. Laimingieji turės progos būti svečiai puikiam motelyje prie pat pajūrio, naudotis privačiu papildomu žaidimu kambaryje, TV, telefonu ir kitais moderniais įrengimais.

Mūsų bendradarbių ir savitinių skaitėjų "Aplink mus ir mūsų namų" autorė M. Miškinytė paskyrė \$50 premiją. Be abejo, atsiras ir daugiau mecenatų, kurių vertingos dovanos bus skelbiamos ir paskirstytos rūdiniame Naujiųjų plėkne.

Visas ir visus kviečiame į didžiąją talką.

Prenumeratos pratiesimo, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalavimų pasinaudoti žemiau esančiomis atkarpomis.

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

* Iš anksto be raginimo pratiesu savo prenumeratą, taupydamas laisvą ir mažindamas susirašinėjimo išlaidas. Priede _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

* Užsaku Naujienas kaip dovaną savo _____ kuris yra naujas skaitytojas. Priede _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Sponsorius pavardė, vardas ir vietovė _____

* Platinimo vajeus proga, palaikydama lietuvišką spaudą ir Naujiųjų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridėjamus _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

* Platinimo vajeus proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai be jokių išpareigojimų.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/4%
Paid and Compounded Quarterly

OUR SAVINGS CERTIFICATES
EARN UP TO 7 3/4%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETRA KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

INSURED

INSURED

The Di-Gel Difference
Anti-Gas medicine
Di-Gel adds to its soothing Antacid.

Di-Gel
The Anti-Gas Antacid.